

[Per Hækkerup.]

Ved lovforslagets første behandling anslog det ærede medlem hr. Axel Kristensen, at omkostningerne ved en deponeringsordning — der jo betyder, at den, der importerer en vare, foruden at betale varens importpris skal deponere et eller andet beløb i en eller anden periode i et eller andet pengeinstitut, hvorved han pådrager sig visse omkostninger — ville udgøre sådan noget som 10 pct. af det deponerede beløb. Nu har oppositionen nævnt en samlet deponering på 500 mill. kr. Hvis man tænker sig, at beløbet skal deponeres i et år, betyder det altså en omkostningsforøgelse ved vareimporten på ca. 50 mill. kr. Skal beløbet være deponeret i 2 år, bliver det 100 mill. kr. Skal det være deponeret $\frac{1}{2}$ år, bliver det 25 mill. kr. Hvis vi tænker os en deponeringstid af samme længde som den, vi havde, sidste gang der bestod en deponeringsordning, skulle omkostningerne blive ca. 50 mill. kr. De varer, der falder ind under deponeringsordningen, vil altså blive fordyret med disse 50 mill. kr., og hvis der ikke træffes andre foranstaltninger på dette område, skulle det betyde en forbrugsnedgang på 50 mill. kr. Er det oppositionens opfattelse, at en forbrugsnedgang af denne størrelse er tilstrækkelig til at løse vort aktuelle valutaproblem?

Jeg har bemærket, at oppositionen mener, det deponerede beløb skal stilles til rådighed for nationalbanken. At beløbet skal stilles til rådighed for nationalbanken, må formentlig forstås på den måde, at det skal overlades til nationalbanken at afgøre ud fra sin vurdering af hele den økonomiske situation, om beløbet kan lånes ud igen, eller i hvilken udstrækning det kan lånes ud. Da man altså må regne med en meget ringe forbrugsbegrænsende virkning, ca. 50 mill. kr. i forhold til regeringsforslagenes ca. 250-300 mill. kr., er det givet, at oppositionen med denne formulering af sit forslag ønsker, at den væsentlige indsats over for valuta-situationen ikke skal ske via finanspolitikken, ikke skal ske via en forbrugsbegrænsning, men skal ske via kreditpolitikken.

Man lægger det i nationalbankens hånd at bestemme, hvor stor en del af pengemidlerne der skal lånes ud igen. Det er efter min opfattelse en politik, der er i diametral modsætning både til, hvad der i sin tid blev

anbefalet i samordningsudvalgets blå betænkning, og til den vejledning, nationalbankdirektøren ved gentagne lejligheder har givet for, hvilket samspil der bør være mellem finanspolitiske og kreditpolitiske indgreb. Her begrænser man, om jeg så må sige, ikke de finanspolitiske indgreb, for af dem foretager man slet ingen, men det indgreb, som skal svare til regeringens finanspolitiske forslag, til en virkning, der er langt, langt ringere. Da man ikke har taget afstand fra regeringens målsætning, må man jo regne med, at den øvrige virkning på valutabalancen skal fremkaldes via kreditpolitikken. Resultatet vil derfor blive, hvis man vil fremtvinge den samme forbedring af valutabalancen, som regeringen tilsigter, at nationalbanken tvinges til at foretage en voldsom stramning af kreditten. Sker der en sådan stramning, betyder det jo netop, at man vil løse valutaproblemet ved nedsættelse af produktion og beskæftigelse. Jeg skal i denne forbindelse understrege, at dette jo i ganske særlig udstrækning vil komme til at ramme de små og mellemstore virksomheder. Gennemfører man en deponeringsordning, vil de store og kapitalstærke virksomheder kunne klare deponeringen af deres egne midler, men de mindre, de små og andre kapitalsvage virksomheder vil for at kunne klare deponeringerne være henvist til at søge lånemarkedet, og vi har fra sidste gang erfaring for, at det bliver en overordentlig dyr spøg for dem.

Det kunne være interessant at vide, hvad de erhvervsorganisationer, der har henvendt sig til udvalget, og som har klaget over, at man ved stabiliseringslånet agtede at inddrage ca. 200 mill. kr. og derved pålægge dem en mindre investering, ville sige til et forslag, der agter at inddrage til nationalbanken 500 mill. kr., og som, hvis det skal have den fornødne virkning for valutabalancen, må medføre en kreditstramning, der er betydelig større end den, der indtræder ved et 200 mill. kr.s beløb, og jeg understreger, at efter regeringsforslaget kommer denne stramning ikke til at indtræde, fordi disse forslags gennemførelse vil betyde, at staten ikke søger lånemarkedet for det tilsvarende beløb. Jeg tror derfor, at erhvervsorganisationerne, hvis de havde haft kendskab til oppositionens forslag, ville have fremsat endnu mere indtrængende ad-